

Leerlijn planmatig verrijken
voor intelligente en (hoog)begaafde leerlingen
in het basisonderwijs

met doorgaande technieklijn

INLEIDING EN VERANTWOORDING

Wat is levelwerk?

Levelwerk is een leerlijn voor intelligente en (hoog)begaafde leerlingen in het basisonderwijs. Met de aanschaf van Levelwerk hebt u voor deze leerlingen een passend leerstofaanbod in uw eigen school. Recente ontwikkelingen tonen aan dat er speciale scholen voor (hoog)begaafde leerlingen worden opgericht. Waar deze scholen kiezen voor segregatie, streeft u met de aanschaf van Levelwerk naar integratie, de (hoog)begaafde kinderen blijven op uw school. Levelwerk staat los van andere methodes. De leerling zit feitelijk op twee sporen te werken, een gecompacte basislijn en een aanvullende verrijkingslijn, Levelwerk.

Waarom Levelwerk?

Gedifferentieerd lesgeven wordt in het gehele onderwijs als belangrijke werkwijze erkend. Een passende definitie luidt: "De gedachte achter differentiatie is dat een leerling op school komt met zijn eigen leerstijl. Daarom moeten leraren, om zo effectief mogelijk te onderwijzen, tijdens het lesgeven rekening houden met aan wie en wat zij onderwijzen. Het doel van de gedifferentieerde klas is actief plannen en voortdurend elke leerling helpen om zo ver en zo snel mogelijk te vorderen op een leercontinuüm". Differentiëren is *de mogelijkheid creëren* leerlingen te stimuleren het beste uit zichzelf te halen.

Er is echter nog een ander belangrijk doel in het onderwijs: kinderen leren accepteren dat iedereen verschillend is en dat zij anderen respecteren en als gelijkwaardig waarderen, leren samen te leven en elkaar te helpen. Dit principe van inclusief onderwijs houdt in dat alle kinderen welkom zijn, ongeacht de achtergronden en eigenaardigheden. Inclusief onderwijs richt zich niet in de eerste plaats op de leerling, maar veel meer op de 'anderen', de medeleerlingen, de leerkracht etc. Het gaat verder dan onderwijzen en leren. Het betreft alle activiteiten in de school. Men heeft het ook wel over 'sociale inclusie', omdat het er ook om gaat elk kind op een gelijke manier te waarderen. Het gaat erover dat iedereen welkom is, dat iedereen elkaar helpt en ondersteunt. Inclusief onderwijs is *erkennen en door iedereen accepteren* dat leerlingen verschillend zijn ¹.

(Hoog)begaafde leerlingen hebben een andere aanpak nodig dan gemiddeld begaafde kinderen. Aangepast onderwijs voor (hoog)begaafde leerlingen is geen luxe maar noodzaak. Volgens een onderzoek van Hoogeveen e.a.² is een onderwijsomgeving adequaat te noemen voor (hoog)begaafde leerlingen als deze situatie functioneert als katalysator voor het tot uiting komen van de mogelijkheden van de (hoog)begaafde leerling. Er kan echter niet er niet één onderwijsaanpassing genoemd worden, die dit in zijn totaliteit kan bieden voor iedere leerling. Het is daarom van belang dat er binnen een school meerdere aanpassingen geboden worden. Een veel voorkomende aanpak is compacten en verrijken.

---

¹ Kuipers, J.(2009). *Onderpresteren*. In: *Handboek hoogbegaafdheid*. Assen: Van Gorcum

² Hoogeveen, L., Hell, J. van, Mool, T., Verhoeven, L. (2004). *Onderwijsaanpassingen voor (hoog)begaafde leerlingen*. Nijmegen: Radboud Universiteit

Wat is de inhoud van Levelwerk?

Levelwerk bestaat uit 7 levels, te gebruiken vanaf groep 3. In elk level zitten 5 blokken en elk blok loopt van vakantie tot vakantie, in totaal zijn er 35 blokken.

In elk blok zitten 3 cellen: een cel 'taal/lezen', een cel 'rekenen' en een cel 'allerlei', in totaal meer dan 240 opdrachten. De opdrachten zijn zo samengesteld dat er sprake is van afwisseling en structuur. Kiezen voor slechts één methode voor verrijking zal voor (hoog)begaafde leerlingen niet werken. Zij hebben juist baat bij afwisseling en van tijd tot tijd iets nieuws. Daarom is Levelwerk opgebouwd uit een rijk aanbod van diverse leermiddelen.

Een voorbeeld:

Level 1			
Blok 1. <i>Vanaf de zomervakantie tot de herfstvakantie</i>	Taal/lezen Pluswerk Prik en Ko, groep 3 Hoofdstuk 1 – 5 Taal(eigen)wijs groep 3 Hoofdstuk 1 - 10	Rekenen Rekenkundig, groep 3 Hoofdstuk 1 - 2 Denken in Getallen Pag. 4 + 5 en hoofdstuk 1 en 2 Pienter deel 2 Maak Alibaba en de 40 rovers.	Allerlei Nikitin 1, Musterwürfel Blz. B1 – B17 Bedenk zelf een patroon, teken en leg het. Techniekset STEKUworld Maak 4 opdrachtkaarten.
Blok 2. <i>Vanaf de herfstvakantie tot de kerstvakantie</i>	Taal/lezen Pluswerk Prik en Ko, groep 3 Hoofdstuk 6 – 10 Taal(eigen)wijs groep 3 Hoofdstuk 11 - 20	Rekenen Rekenkundig, groep 3 Hoofdstuk 3 - 4 Denken in Getallen Hoofdstuk 4 en 7 Pienter deel 2 Maak schoenmaten.	Allerlei Zoek een leuk gedicht op of schrijf zelf een leuk gedicht. Leer het uit je hoofd en draag het zo mooi mogelijk voor.

De inhoud van Levelwerk bevat een afwisseling in opdrachten. Ondanks deze afwisseling is er sprake van een duidelijke opbouw en structuur. Door de blokken heen komen de onderdelen steeds terug. Met de keuze van de opdrachten is rekening gehouden met:

- de wijze waarop intelligente en (hoog)begaafde leerlingen graag leren, met variëteit, afwisseling, open en gesloten opdrachten.
- de mogelijkheid voor een eigen creatieve invulling.
- het niveau, de lat ligt hoog en er wordt gestreefd naar ambitie.
- het opdoen van ervaringen in het oefenen van leerstrategieën, het leren leren, discipline en doorzettingsvermogen.
- het versterken van de sociaal en emotionele vaardigheden in een heterogene setting.
- een afwisseling tussen schriftelijk werk en uitdagende puzzels.
- schema voor planning, feedback en rapportage.

Wat betekent Levelwerk in het kader van 'Passend Onderwijs'?

Levelwerk past binnen de ontwikkelingen van 'passend onderwijs' en biedt een antwoord op het vaststellen van de onderwijsbehoefte. Immers, er kan met levels, blokken en cellen geschoven worden om op deze wijze de onderwijsbehoefte van elke leerling passend te maken. Level 7 is een uitlooplevel voor die kinderen die versneld door de levels zijn gegaan. Levelwerk is toegankelijk en gemakkelijk te organiseren.

Hoeveel tijd kunnen kinderen aan Levelwerk werken?

De mate waarin gebruik wordt gemaakt van Levelwerk hangt af van de beschikbare tijd die de leerling heeft om met deze taken aan de slag te gaan. Bij beperkte verrijkingstijd zult u keuzes moeten maken. De inschatting is dat Levelwerk voldoende materiaal biedt voor ca. 10 uur per week.

Levelwerkkaart voor de leerling

Levelwerk

Levelwerk kaart Level 2 Blok 1

Taal/Lezen

Pluswerk Prik en Ko, groep 4
Hoofdstuk 1 - 5

Taal(eigen)wijs groep 4
Hoofdstuk 1 - 4

Denken over Taal, groep 4
Hoofdstuk 1 - 12

Rekenen

Rekenkundig, groep 4
Hoofdstuk 1 - 2

Denken in Getallen groep 4
Pag. 4 + 5 en hoofdstuk 1

Rekentijger, deel 4A
Blz. 1 - 8

Allerlei

Nikitin 1, Musterwürfel
Blz. C18 - C24
Bedenk zelf een patroon, teken en leg het.

Techniekset Matador
Maak opdracht 1 en 2.

Kijk op: www.webkwestie.nl
en zoek een leuke opdracht. Deze moet je maken.

